

Til
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Det Etiske Råd
Rentemestervej 8
2400 København NV
Tel + 45 7221 6860
www.etiskraad.dk

22. august 2012
J.nr.: 1207577
Dok. nr.: 1007086
UH

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet (ret til hurtig udredning og differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg m.v.)

Det Etiske Råd takker for modtagelsen af ovennævnte.

Lovforslaget vedrører en central rettighed for borgerne, nemlig retten til sundhed forstået som retten til at få tilbudt relevant undersøgelse og behandling af det offentlige sundhedsvæsen indenfor en rimelig tid. Når sygdom indtræder, har det offentlige en særlig pligt til at yde omsorg og hjælp. Sundhedsloven skal sikre opfyldelsen af behovet for

- let og lige adgang til sundhedsvæsenet,
- behandling af høj kvalitet,
- sammenhæng mellem ydelserne,
- valgfrihed,
- let adgang til information,
- et gennemslagsligt sundhedsvæsen og
- kort ventetid på behandling.

Det Etiske Råd mener grundlæggende, at det er en forpligtelse overfor borgerne, at sundhedsvæsenet drives på en måde, der både er fagligt, etisk og økonomisk ansvarlig. Der er ikke ubegrænsede ressourcer til rådighed, og en vis prioritering af de til rådighed værende ressourcer vil derfor være en nødvendighed. Set i dette lys finder Rådet det positivt, at der løbende er fokus på, om midlerne i sundhedsvæsenet anvendes på den bedst mulige måde til gode for borgerne.

Rådet er som udgangspunkt positiv overfor et forslag om at indføre en model for ret til hurtig udredning og fastsættelse af differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg baseret på kriterier om sygdommens alvorlighed, smerter, funktionshæmning m.m., uanset dette vil medføre, at nogle borgere må vente længere tid på behandling i sygehusvæsenet end i dag. Det Ethiske Råd finder det dog betænkeligt, at den foreslåede ændring af sundhedsloven på nogle punkter får særlige konsekvenser for borgere med særligt komplicerede lidelser. Rådet finder også, at patienter med psykiske lidelser ikke bør undtages fra de rettigheder, der fremgår af udkastet.

Rådet har særligt bemærket sig følgende punkter:

Vedrørende § 82 b. For personer, der er henvist til udredning på sygehus, fastsættes en forpligtelse for regionen til at yde udredning inden for 1 måned. Hvis det ikke er muligt at udrede personen inden for 1 måned, skal regionsrådet udarbejde en plan for det videre udredningsforløb inden for samme måned. Det fremgår af bemærkningerne, at begrebet "plan" i denne sammenhæng skal opfattes i en bred betydning. Således vil fastsættelse af en dato for næste undersøgelse i visse situationer være tilstrækkeligt for at opfylde regionens forpligtelse.

For mange patienter er uvished om diagnose en stor belastning, og Rådet finder det derfor positivt, at der skal tilstræbes udredning inden for 1 måned. Rådet mener dog, at regionen i højere grad, end udkastet lægger op til, skal have en forpligtelse til at udarbejde en foreløbig plan for patienter med særligt komplicerede lidelser, som det ikke er muligt at afklare inden for fristen på 1 måned. Dertil kommer, at fristen i forhold til anvendelse af det udvidede frie sygehusvalg efter udkastet er koblet sammen med et endt udredningsforløb, hvilket igen får konsekvenser for patienter med særligt komplicerede lidelser (se kommentaren til § 87 nedenfor).

Det fremgår af udkastet til **§ 82 b, stk. 4**, at bestemmelserne om ret til udredning ikke skal omfatte henvisning til psykiatrisk udredning.

Det er Rådets grundlæggende holdning, at patienter med lidelser i sindet bør tilbydes de samme muligheder for hjælp, som tilbydes patienter med somatiske sygdomme. Det er således Rådets opfattelse, at det bør fremgå af loven, at

retten til hurtig udredning og differentierede ventetider også skal gælde for psykiatrien.

Vedrørende § 86, stk. 2. Det fremgår af udkastet, at et sygehus, ved den foreslåede lovændring, herefter vil kunne afvise at modtage personer, der benytter det frie sygehusvalg, hvis det er begrundet i kapacitetsmæssige årsager, og hvis væsentlige hensyn til personer med bopæl i regionen ellers vil blive tilsidesat. Ifølge nugældende bestemmelse kan regionen kun afvise personer med denne begrundelse, hvis de bor i en anden region. Det anføres i bemærkningerne, at det imidlertid har været fast praksis, at også patienter fra den pågældende region kan afvises begrundet i sådanne kapacitetsmæssige betragtninger, og at en præcisering af lovgivningen vil skabe et større incitament for regionerne til fleksibelt at anvende den eksisterende kapacitet på tværs af regioner, hvilket vil bidrage til en bedre kapacitetsudnyttelse.

Konsekvensen af en sådan lovændring vil være, at patienten undertiden afvises på det ønskede sygehus i egen region, og må vælge et andet sygehus. Det er Rådets opfattelse, at patienter kan have nogle særlige grunde til at vælge et bestemt sygehus i lokalområdet, og hvis patienten som en mulig konsekvens heraf vælger at acceptere en forlænget ventetid, bør patientens ønske imødekommes. Det vil antagelig især dreje sig om ældre patienter, som føler sig trygge ved et bestemt sygehus, og for hvem det er vigtigt, at familien befinder sig lige i nærheden. Rådet mener, at det er vigtigt at tage sådanne hensyn, særligt overfor ældre og skrøbelige borgere.

Vedrørende § 87. Det anføres i udkastet som et forslag, at tidsfristen for et behandlingstilbud som hovedregel skal være 2 måneder, dog 1 måned ved alvorlig sygdom. Kan regionen ikke tilbyde behandling indenfor denne frist, kan patienten benytte sig af det udvidede frie sygehusvalg. Fristen begynder at løbe "efter, at patienten har samtykket til behandling på baggrund af den i § 82 b gennemførte udredning". Rådet bemærker i den sammenhæng, at tidsfristen efter forslaget skal beregnes fra patientens samtykke, hvor tidsfristen efter de gældende regler gælder fra henvisning af patienten (dog med tillæg af perioder, hvor patienten gennemgår et undersøgelsesforløb). Dette har selvsagt særlig betydning for de patienter, som ikke kan udredes inden for den fastsatte tid på en måned, jf. § 82 b.

Rådet kan tilslutte sig forslaget om indførelse af en differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg baseret på kriterier om sygdommens alvorlighed, smerter, funktionshæmning m.m. Det er dog Rådets opfattelse, at det udvidede frie sygehusvalg for nogle patienters vedkommende reelt udelukkes ved denne lovændring. Det gælder præcis de patienter, der fastholdes i en uafklaret situation som følge af, at udredningen strækker sig ud over de fastsatte grænser – og for hvem det derfor ikke vil være aktuelt at give samtykke til behandling. Dette finder Rådet beklageligt, al den stund det antagelig vil dreje sig om de patienter, som har de mest komplicerede lidelser.

Med venlig hilsen
på Det Etske Råds vegne

Jacob Birkler
Formand